

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)

2019. szeptember 5.*

„Fellebbezés – Kártérítési kereset – Az EUMSZ 340. cikk második bekezdése – Az Európai Unió Törvényszéke előtti ügy keretében az eljárás túlzott időtartama – A felperest állítólag ért kár megtérítése – Az »egyetlen vállalkozás« fogalma alkalmazásának hiánya – Vagyoni károk – Bankgarancia-költségek – Okozati összefüggés – Elmaradt haszon – Nem vagyoni kár – Az Európai Uniónak az uniós jognak a Törvényszék határozatából eredő megsértésével okozott károkért fennálló felelőssége – A felelősség beállításának hiánya”

A C-447/17. P. és C-479/17. P. sz. egyesített ügyekben,

az **Európai Unió**, képviseli az Európai Unió Bírósága (képviselik kezdetben: J. Inghelram és K. Sawyer, később: J. Inghelram, meghatalmazotti minőségben)

fellebbezőnek,

a többi fél az eljárásban:

a **Guardian Europe Sàrl** (székhelye: Bertrange [Luxemburg], képviselik: C. O'Daly solicitor és F. Louis avocat)

felperes az elsőfokú eljárásban,

az **Európai Unió**, képviseli az Európai Bizottság (képviselik: N. Khan, A. Dawes és C. Urraca Caviedes, meghatalmazotti minőségben)

alperes az elsőfokú eljárásban (C-447/17 P),

és

a **Guardian Europe Sàrl** (székhelye: Bertrange, képviselik: C. O'Daly solicitor és F. Louis avocat)

fellebbezőnek,

a többi fél az eljárásban:

az **Európai Unió**, képviseli az Európai Unió Bírósága (képviselik kezdetben: J. Inghelram és K. Sawyer, később: J. Inghelram, meghatalmazotti minőségben),

az **Európai Unió**, képviseli az Európai Bizottság (képviselik: N. Khan, A. Dawes és C. Urraca Caviedes, meghatalmazotti minőségben)

alperesek az elsőfokú eljárásban (C-479/17 P),

* Az eljárás nyelve: angol.

az Európai Unió Bírósága alapokmányának 56. cikke alapján 2017. július 25-én, illetve 2017. augusztus 8-án benyújtott két fellebbezése tárgyában,

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: R. Silva de Lapuerta, a Bíróság elnökhelyettese, az első tanács elnökeként eljárva (előadó),
J.-C. Bonichot, E. Regan, C. G. Fernlund és S. Rodin bírák,

főtanácsnok: Y. Bot,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

a főtanácsnok indítványának a 2019. május 16-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Fellebbezésével egyrészt az Európai Unió Bírósága által képviselt Európai Unió (C-447/17 P), illetve másrészt a Guardian Europe Sàrl (C-479/17 P) az Európai Unió Törvényszéke 2017. június 7-i Guardian Europe kontra Európai Unió ítéletének (T-673/15, a továbbiakban: megtámadott ítélet, EU:T:2017:377) részleges hatályon kívül helyezését kéri, amely ítéletével a Törvényszék egyrészt arra kötelezte az Európai Unió Bírósága által képviselt Európai Uniót, hogy fizessen a Guardian Europe-nak az észszerű időn belüli határozathozatalnak a 2012. szeptember 27-i Guardian Industries és Guardian Europe kontra Bizottság ítélet (T-82/08, EU:T:2012:494) alapjául szolgáló ügyben (a továbbiakban: T-82/08. sz. ügy) való elmulasztása miatt e társaságot ért vagyoni kár címén 654 523,43 euró összegű kártérítést, másrészt pedig a keresetet az ezt meghaladó részében elutasította.

Jogi háttér

Az Európai Unió Bíróságának alapokmánya

- 2 Az Európai Unió Bírósága alapokmányának 56. cikke kimondja:

„A Törvényszék eljárást befejező határozata ellen és annak az érdemi kérdésekről csak részben rendelkező, illetve a hatáskör hiányára vagy a kereset [elfogadhatatlanságára] alapozott kifogásra vonatkozó eljárési kérdésről rendelkező határozata ellen a Bírósághoz a megtámadott határozat közlésétől számított két hónapon belül fellebbezést lehet benyújtani.

Ilyen fellebbezéssel bármelyik fél élhet, akinek indítványait egészben vagy részben elutasították. [...]”

A Bíróság eljárási szabályzata

- 3 A Bíróság eljárási szabályzatának 174. cikke értelmében „[a] válaszbeadványban foglalt kérelmeknek a fellebbezésnek egészben vagy részben történő helyt adására vagy a fellebbezés egészben vagy részben történő elutasítására kell irányulniuk”.

4 E szabályzat 176. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A jelen eljárási szabályzat 172. cikke szerinti felek a válaszbeadvány előterjesztésére megállapított határidőn belül csatlakozó fellebbezést terjeszthetnek elő.

(2) A csatlakozó fellebbezést külön iratban, a válaszbeadványtól elkülönítve kell előterjeszteni.”

5 Az említett szabályzat 178. cikke szerint:

„(1) A csatlakozó fellebbezésben foglalt kérelmeknek a Törvényszék határozata rendelkező részében szereplő döntésének egészben vagy részben történő hatályon kívül helyezésére kell irányulniuk.

(2) E kérelmek a Törvényszék előtti kereset elfogadhatóságára vonatkozó, kifejezett vagy hallgatólagos határozat hatályon kívül helyezésére is irányulhatnak.

[...]”

A jogvita előzményei

- 6 A Törvényszék Hivatalához 2008. február 12-én benyújtott keresetlevélben a Guardian Industries Corp. és a Guardian Europe keresetet indított az [EUMSZ 101. cikk] és az EGT-Megállapodás 53. cikke szerinti eljárásban (COMP/39165 – „síküveg” ügy) 2007. november 28-án hozott C(2007) 5791 végleges bizottsági határozattal (a továbbiakban: vitatott határozat) szemben. Keresetlevelükben e társaságok lényegében azt kérték, hogy a Törvényszék részben semmisítse meg e határozatot az őket érintő részében, és csökkentse a velük szemben az említett határozatban kiszabott bírság összegét.
- 7 A Törvényszék a 2012. szeptember 27-i Guardian Industries és Guardian Europe kontra Bizottság ítéletben (T-82/08, EU:T:2012:494) e keresetet elutasította.
- 8 A Guardian Industries és a Guardian Europe 2012. december 10-én benyújtott kérelmében fellebbezést terjesztett elő a 2012. szeptember 27-i Guardian Industries és Guardian Europe kontra Bizottság ítélettel (T-82/08, EU:T:2012:494) szemben.
- 9 A Bíróság a 2014. november 12-i Guardian Industries és Guardian Europe kontra Bizottság ítéletben (C-580/12 P, EU:C:2014:2363) először is hatályon kívül helyezte a 2012. szeptember 27-i Guardian Industries és Guardian Europe kontra Bizottság ítéletet (T-82/08, EU:T:2012:494) annyiban, amennyiben ezen ítélet a Guardian Industries-zel és a Guardian Europe-pal szemben egyetemlegesen kiszabott bírság összegének számítását illetően elutasította a hátrányos megkülönböztetés tilalma elvének megsértésére alapított jogalapot, és ez utóbbiakat kötelezte a költségek viselésére. Másodszor a Bíróság megsemmisítette a vitatott határozat 2. cikkét annyiban, amennyiben e 2. cikk a Guardian Industries-zel és a Guardian Europe-pal szemben egyetemlegesen kiszabott bírság összegét 148 000 000 euróban állapította meg. Harmadszor a Bíróság a vitatott határozat 1. cikkében megállapított jogsértés miatt a Guardian Industries-zel és a Guardian Europe-pal szemben egyetemlegesen kiszabott bírság összegét 103 600 000 euróban állapította meg. Negyedszer a Bíróság a keresetet az ezt meghaladó részében elutasította. Ötödször a Bíróság a költségeket megosztotta.

A Törvényszék előtti eljárás és a megtámadott ítélet

- 10 A Törvényszék Hivatalához 2015. november 19-én benyújtott keresetlevelével a Guardian Europe az EUMSZ 268. cikk és az EUMSZ 340. cikk második bekezdése alapján keresetet nyújtott be az Európai Bizottság, illetve az Európai Unió Bírósága által képviselt Európai Unióval szemben azon kár megtérítése iránt, amely e társaságot állítólag egyrészt a T-82/08. sz. ügyben a Törvényszék előtt

lefolytatott eljárás túlzott időtartama miatt, másrészt pedig az egyenlő bánásmód elvének a vitatott határozatban, valamint a 2012. szeptember 27-i Guardian Industries és Guardian Europe kontra Bizottság ítéletben (T-82/08, EU:T:2012:494) való megsértése miatt érte.

11 A Törvényszék a megtámadott ítéletben a következőképpen határozott:

- „1) A Törvényszék az Európai Unió Bírósága által képviselt Európai Uniót arra kötelezi, hogy a Guardian Europe [...] számára fizessen meg 654 523,43 euró kártérítést az e társaság által az észszerű időn belüli határozathozatalnak a [T-82/08. sz.] ügyben való elmulasztásából eredően elszenvedett vagyoni kár címén. E kártérítést 2010. július 27-től a jelen ítélet kihirdetéséig számított, az Eurostat (az Európai Unió statisztikai hivatala) által az adott időszakban azon tagállamban megállapított éves inflációs rátának megfelelő kompenzációs kamattal kell növelni, amelyben e társaság székhellyel rendelkezik.
- 2) Az 1) pont szerinti kártérítés alapján a jelen ítélet kihirdetésének napjától kezdve a kártérítés teljes kifizetéséig késedelmi kamatot kell fizetni, amelynek mértéke az Európai Központi Bank (EKB) által az irányadó refinanszírozási műveletekre megállapított kamat két százalékponttal növelt értéke.
- 3) A Törvényszék a keresetet ezt meghaladó részében elutasítja.
- 4) A Guardian Europe viseli az Európai Bizottság által képviselt [Európai] Unió részéről felmerült költségeket.
- 5) [Egyrészt a] Guardian Europe[, másrészt pedig] az Európai Unió Bírósága által képviselt [Európai] Unió maga viseli saját költségeit.”

A felek kérelmei

12 A C-447/17. P. sz. ügyben előterjesztett fellebbezésével az Európai Unió Bírósága által képviselt Európai Unió azt kéri, hogy a Bíróság:

- helyezze hatályon kívül a megtámadott ítélet rendelkező részének 1) pontját;
- mint megalapozatlant utasítsa el a Guardian Europe által az elsőfokú eljárásban előterjesztett azon kérelmet, hogy a bankgarancia-költségek vonatkozásában fizessenek neki 936 000 euró összegű kártérítést azon kár megtérítése címén, amely állítólag annak következtében érte őt, hogy a T-82/08. sz. ügyben elmulasztották az észszerű időn belüli határozathozatalt, illetve másodlagosan csökkentse e kártérítést 299 251,64 euróra, amelyet az arra figyelemmel kiszámított kompenzációs kamattal növelnek, hogy ezen összeg több olyan különböző összegből tevődik össze, amelyek különböző időpontokban váltak esedékessé, és
- kötelezze a Guardian Europe-ot a költségek viselésére.

13 A Guardian Europe azt kéri, hogy a Bíróság:

- utasítsa el a fellebbezést, és
- kötelezze a fellebbezőt a költségek viselésére.

14 A Bizottság által képviselt Európai Unió azt kéri, hogy a Bíróság:

- a fellebbezésnek minden tekintetben adjon helyt, és

- kötelezze a Guardian Europe-ot a költségek viselésére.
- 15 A C-479/17. P. sz. ügyben előterjesztett fellebbezésében a Guardian Europe azt kéri, hogy a Bíróság:
- helyezze hatályon kívül a megtámadott ítéletet annyiban, amennyiben a rendelkező részének 3) pontja részben elutasította a Guardian Europe által az EUMSZ 268. cikk és az EUMSZ 340. cikk második bekezdése alapján benyújtott kártérítési kérelmet;
 - kötelezze az Európai Unió Bírósága által képviselt Európai Uniót az őt amiatt ért kár megtérítésére, hogy a Törvényszék nem tartotta tiszteletben az észszerű időn belüli határozathozatallal kapcsolatos követelményeket, és fizesse meg számára az alábbi összegeket, amelyek után fizessen egyrészt 2010. július 27-től kezdődően a jelen fellebbezés tárgyában hozandó ítélet meghozatalának időpontjáig az Eurostat által az érintett időszakra abban a tagállamban megállapított éves inflációs rátának megfelelő mértékű kompenzációs kamatot, amelyben a Guardian Europe székhellyel rendelkezik, másrészt pedig a jelen fellebbezés tárgyában hozandó ítélet kihirdetésének napjától kezdődően az EKB által az irányadó refinanszírozási műveleteire megállapított kamatnak megfelelő, két százalékponttal növelt mértékű késedelmi kamatot:
 - alternatív költségek vagy elmaradt haszon címén 1 388 000 eurót;
 - bankgarancia-költségek címén 143 675,78 eurót;
 - nem vagyoni kár címén a vitatott határozatban a Guardian Europe-pal szemben kiszabott bírság megfelelő százalékos arányában meghatározott összeget;
 - kötelezze a Bizottság és az Európai Unió Bírósága által képviselt Európai Uniót az őt amiatt ért kár megtérítésére, hogy a Bizottság és a Törvényszék megsértette az egyenlő bánásmód elvét, és fizesse meg számára az alábbi összegeket, amelyek után fizessen egyrészt 2010. november 19-től a jelen fellebbezés tárgyában hozandó ítélet kihirdetésének napjáig az Eurostat által az érintett időszakra abban a tagállamban megállapított éves inflációs rátának megfelelő mértékű kompenzációs kamatot, amelyben a Guardian Europe székhellyel rendelkezik, másrészt pedig a jelen fellebbezés tárgyában hozandó ítélet kihirdetésének napjától kezdődően az EKB által az irányadó refinanszírozási műveleteire megállapított kamatnak megfelelő, két százalékponttal növelt mértékű késedelmi kamatot:
 - alternatív költségek vagy elmaradt haszon címén 7 712 000 eurót;
 - nem vagyoni kár címén a vitatott határozatban a Guardian Europe-pal szemben kiszabott bírság megfelelő százalékos arányában meghatározott összeget;
 - másodlagosan utalja vissza az ügyet a Törvényszék elé, és
 - kötelezze a Bizottság és az Európai Unió Bírósága által képviselt Európai Uniót a költségek viselésére.
- 16 Az Európai Unió Bírósága által képviselt Európai Unió azt kéri, hogy a Bíróság:
- utasítsa el a fellebbezést, és
 - kötelezze a Guardian Europe-ot a költségek viselésére.
- 17 A Bizottság által képviselt Európai Unió azt kéri, hogy a Bíróság:
- utasítsa el a fellebbezést annyiban, amennyiben az a Bizottság ellen irányul, és

- kötelezze a Guardian Europe-ot saját költségeinek, valamint a Bizottság által képviselt Európai Unió költségeinek viselésére.
- 18 A C-479/17. P. sz. ügyben benyújtott csatlakozó fellebbezésében az Európai Unió Bírósága által képviselt Európai Unió azt kéri, hogy a Bíróság:
- helyezze hatályon kívül az elmaradt haszon megtérítése iránti kérelemre vonatkozó elfogadhatatlansági kifogást elutasító határozatot;
 - az elmaradt haszon megtérítése iránt a Guardian Europe által benyújtott kérelmet nyilvánítsa elfogadhatatlannak, és
 - kötelezze a Guardian Europe-ot a költségek viselésére.
- 19 A Guardian Europe azt kéri, hogy a Bíróság:
- utasítsa el a csatlakozó fellebbezést, és
 - kötelezze az Európai Unió Bírósága által képviselt Európai Uniót a költségek viselésére.
- 20 A Bíróságnak alelnöke az első tanács elnökeként eljárva 2019. június 3-i határozatával az ítélet meghozatala céljából elrendelte a C-447/17. P. és a C-479/17. P. sz. ügy egyesítését.

A C-447/17. P. sz. ügyben előterjesztett fellebbezés

- 21 A C-447/17. P. sz. ügyben előterjesztett fellebbezésében az Európai Unió Bírósága által képviselt Európai Unió négy jogalapot hoz fel. 2019. január 7-i levelében azonban az Európai Unió a fellebbezésének alátámasztására felhozott első, harmadik és negyedik jogalaptól elállt.

A felek érvelése

- 22 A fellebbezésének alátámasztására felhozott második és – a részleges elállását követően – egyetlen jogalapjának alátámasztására az Európai Unió Bírósága által képviselt Európai Unió – a C-447/17. P. sz. ügyben fellebbezést előterjesztő fél – azzal érvel, hogy a Törvényszék azáltal, hogy a megtámadott ítélet 161. pontjában úgy ítélte meg, hogy kellően közvetlen okozati összefüggés áll fenn az észszerű időn belüli határozathozatalnak a T-82/08. sz. ügyben való elmulasztása és azon kár között, amely a Guardian Europe-ot az említett határidőt meghaladó időszakban általa fizetett bankgarancia-költségek miatt érte, az „okozati összefüggés” fogalmának értelmezésekor tévesen alkalmazta a jogot.
- 23 A C-447/17. P. sz. ügyben fellebbezést előterjesztő fél közelebbről úgy véli, hogy a Törvényszék azon téves előfeltevésre támaszkodott, miszerint a bankgarancia nyújtására vonatkozó döntést egyetlen időpontban, vagyis az e garancia nyújtására vonatkozó „eredeti döntés” időpontjában hozzák meg. Márpedig, mivel a bírságfizetési kötelezettség az uniós bíróságok előtt folyamatban lévő eljárás során végig fennállt, a Guardian Europe-nak lehetősége volt arra, hogy a bírságot kifizesse, és az őt e tekintetben terhelő kötelezettséget így teljesítse. Mivel e társaságnak lehetősége volt a bírság bármely időpontban való megfizetésére, az arra vonatkozó saját döntése, hogy e fizetést bankgaranciával helyettesíti, egy folyamatos, az eljárás során végig fennálló döntése volt. Következésképpen a bankgarancia-költségek fizetésének meghatározó oka nem az észszerű időn belüli határozathozatal elmulasztásában, hanem azon saját döntésében állt, hogy nem fizeti ki a bírság teljes összegét, és hogy e kifizetést bankgaranciával helyettesíti.

- 24 Ezenkívül a jelen ügy tényállása is ezen értelmezést támasztja alá. Amint ugyanis a megtámadott ítélet 156. pontjából kitűnik, a Guardian Europe 2013. augusztus 2-án szüntette meg a bankgaranciát, azaz egy olyan időpontban, amely semmilyen összefüggésben nem volt az uniós bíróságok előtt folyamatban lévő eljárással, vagyis tíz hónappal a 2012. szeptember 27-i Guardian Industries és Guardian Europe kontra Bizottság ítélet (T-82/08, EU:T:2012:494) kihirdetését követően, valamint tizenhat hónappal 2014. november 12-i Guardian Industries és Guardian Europe kontra Bizottság ítélet (C-580/12 P, EU:C:2014:2363) kihirdetését megelőzően.
- 25 A Bizottság által képviselt Európai Unió csatlakozik a C-447/17. P. sz. ügyben fellebbezést előterjesztő fél által felhozott érvekhez.
- 26 A Guardian Europe – ellenérdekű fél a C-447/17. P. sz. ügyben – azzal érvel, hogy a jelen ügyben a Törvényszék késedelme volt az e társaság részéről felmerült további bankgarancia-költségek egyedüli oka, és őt e tekintetben semmilyen felelősség nem terheli. Ebben az összefüggésben a Guardian Europe hangsúlyozza, hogy nem sértett meg semmilyen jogi szabályt akkor, amikor úgy döntött, hogy a Bizottságnak bankgaranciát nyújt, mivel e döntés éppen ellenkezőleg teljesen jogszerű. Ennélfogva az, ha a Bíróság azt állapítaná meg, hogy a bankgarancia nyújtására vonatkozó jogszerű döntés magával vonta a Guardian Europe „felelősségét”, az Európai Unió Alapjogi Chartájának (a továbbiakban: Charta) 47. cikkében védett jogok megsértése miatti keresetet teljesen megfosztaná a tényleges érvényesüléstől abban az esetben, ha valamely vállalkozás úgy dönt, hogy a bíróságának egy részét garanciával biztosítja.
- 27 A Guardian Europe kiemeli, hogy különbség van egyrészt az észszerű időn belüli határozathozatal időtartama alatt felmerülő bankgarancia-költségek között, amelyek a különösen a 2005. április 21-i Holcim (Deutschland) kontra Bizottság ítéletből (T-28/03, EU:T:2005:139) és a 2007. december 12-i Atlantic Container Line és társai kontra Bizottság végzésből (T-113/04, nem tették közzé, EU:T:2007:377) eredő ítélkezési gyakorlat értelmében nem térítendőek meg, másrészt pedig az említett határidőn túl felmerülő bankgarancia-költségek között.
- 28 E tekintetben a 2005. április 21-i Holcim (Deutschland) kontra Bizottság ítélet (T-28/03, EU:T:2005:139) 62. pontjára támaszkodva a Guardian Europe hangsúlyozza, hogy az egyik fő oka annak, hogy az európai uniós bíróságok kimondták, hogy a bankgarancia-költségek nem térítendőek meg akkor, ha egy bíróságot kiszabó bizottsági határozatot megsemmisítenek, abban rejlik, hogy a bankgaranciával összefüggésben már felmerült költségeket a megsemmisítés iránti kereset végleges kimenetelétől függetlenül meg kellett fizetni a banknak. Márpedig ezen érvelés a jelen ügyben nem alkalmazható egyértelműen, mivel a Guardian Europe-nak nem kellett volna további bankgarancia-költségeket fizetnie akkor, ha a Törvényszék észszerű időn belül határozott volna a keresetről.
- 29 A Guardian Europe azt kéri, hogy a Bíróság utasítsa el a C-447/17. P. sz. ügyben fellebbezést előterjesztő fél által előadott érveket, amennyiben azok a bankgarancia nyújtására vonatkozó döntés „folyamatos döntésnek” minősítésére vonatkoznak, és hagyja helyben a Törvényszék által a megtámadott ítélet 160. pontjában elvégzett elemzést.
- 30 A Guardian Europe hozzáteszi, hogy a tagállamok joga szerint az okozati összefüggés csak a sértett felróható magatartása esetén szakad meg. Márpedig a jelen ügyben e társaság magatartása nem tekinthető felróhatóknak, mivel tevékenyen megpróbálta meggyorsítani a Törvényszék előtti eljárást, és többször is felvette a kapcsolatot a Hivatallal annak érdekében, hogy az eljárás állásáról tájékozódjon.
- 31 A Guardian Europe így e jogalap elutasítását kéri.

A Bíróság álláspontja

- 32 Emlékeztetni kell arra, hogy – amint a Bíróság már hangsúlyozta – az okozati összefüggésre vonatkozóan az EUMSZ 340. cikk második bekezdésében felállított feltétel az uniós intézmények magatartása és a kár közötti, kellően közvetlen okozati összefüggés fennállására vonatkozik, amely összefüggést a felperesnek kell bizonyítania oly módon, hogy a kifogásolt magatartás kell, hogy legyen a kár meghatározó oka (2018. december 13-i Európai Unió kontra Kendrion ítélet, C-150/17 P, EU:C:2018:1014, 52. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 33 Meg kell tehát vizsgálni, hogy az észszerű időn belüli határozathozatal T-82/08. sz. ügyben való elmulasztása a bankgarancia-költségeknek az említett határidőt meghaladó időszak alatti fizetéséből eredő kár meghatározó oka-e, annak megállapítása céljából, hogy az Európai Unió Bírósága által képviselt Európai Uniónak felrótt magatartás és az állítólagos kár között fennáll-e közvetlen okozati összefüggés.
- 34 E tekintetben meg kell jegyezni, hogy egy, a Bizottság ellen többek között a felpereseknél amiatt felmerült biztosítékköltségeknek a megtérítése céljából indított kártérítési kereset keretében, mert a szóban forgó visszatérítések visszafizetését elrendelő határozatok felfüggesztését kérték, amely határozatokat később visszavonták, a Bíróság kimondta, hogy amennyiben a bíróság fizetésére kötelező határozat magában foglalja annak lehetőségét, hogy az e határozattal szemben benyújtott keresetről való döntéshozatalig az említett bíróság és a késedelmi kamatok megfizetésének garantálására biztosítékot nyújtsanak, a biztosíték költségeiben álló kár nem az említett határozatból, hanem az érintett arra vonatkozó saját választásából következik, hogy inkább biztosítékot nyújt, mint hogy azonnal teljesítené a visszatérítési kötelezettségét. E körülmények között a Bíróság megállapította, hogy semmiféle közvetlen okozati összefüggés nem áll fenn a Bizottságnak felrótt magatartás és az állítólagos kár között (lásd ebben az értelemben: 2013. február 28-i Inalca és Cremonini kontra Bizottság ítélet, C-460/09 P, EU:C:2013:111, 118. és 120. pont).
- 35 Márpedig a Törvényszék a megtámadott ítélet 160. pontjában megállapította, hogy az észszerű időn belüli határozathozatalnak a T-82/08. sz. ügyben való elmulasztása és a bankgarancia-költségeknek az ezen időt meghaladó időszakban való fizetése közötti összefüggést nem szakíthatta meg a Guardian Europe azon eredeti döntése, hogy nem fizeti meg azonnal a vitatott határozatban kiszabott bírság egy részét, hanem bankgaranciát nyújt.
- 36 Különösen, amint a megtámadott ítélet említett 160. pontjából kitűnik, az a két körülmény, amelyekre a Törvényszék a jelen ítélet előző pontjában említett következtetés levonásakor támaszkodott, egyrészt az, hogy abban az időpontban, amikor a Guardian Europe a T-82/08. sz. ügyben megindította keresetét, és amikor e társaság bankgaranciát nyújtott, az észszerű időn belüli határozathozatal elmulasztását nem lehetett előre látni, és az említett társaság joggal várhatta el azt, hogy e keresetet észszerű időn belül bírálják el, másrészt pedig az, hogy az észszerű időn belüli határozathozatal elmulasztása a Guardian Europe-nak az említett garancia nyújtására vonatkozó eredeti döntését követően következett be.
- 37 Márpedig e két körülmény nem lehet releváns annak megállapításához, hogy az észszerű időn belüli határozathozatal T-82/08. sz. ügyben való elmulasztása és a bankgarancia-költségeknek az e határidőt meghaladó időszakban való fizetése miatt a Guardian Europe-ot ért kár közötti okozati összefüggést nem szakíthatta meg e vállalkozásnak az említett biztosíték nyújtására vonatkozó döntése (lásd: 2018. december 13-i Európai Unió kontra Kendrion ítélet, C-150/17 P, EU:C:2018:1014, 57. pont).
- 38 Ugyanis ez csak akkor lenne így, ha a bankgarancia fenntartása kötelező jelleget öltene oly módon, hogy az a vállalkozás, amely a Bizottság vele szemben bírság kiszabását elrendelő határozatával szemben keresetet indított, és úgy döntött, hogy bankgaranciát nyújt a célból, hogy e határozatot ne kelljen azonnal végrehajtania, az e kereset keretében történő ítélethirdetés időpontját megelőzően nem lenne

jogosult az említett bírságot kifizetni, és az általa nyújtott bankgaranciát megszüntetni (2018. december 13-i Európai Unió kontra Kendrion ítélet, C-150/17 P, EU:C:2018:1014, 58. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 39 Márpedig, amint a Bíróság már kimondta, a bankgarancia fenntartása, éppúgy mint annak nyújtása, az érintett vállalkozásnak a pénzügyi érdekeire tekintettel gyakorolt szabad mérlegelésétől függ. Az uniós jogban ugyanis semmi nem akadályozza meg e vállalkozást abban, hogy az általa nyújtott bankgaranciát bármely időpontban megszüntesse, és a kiszabott bírságot megfizesse, amennyiben a körülményeknek az e garancia nyújtásának időpontjában fennálló körülményekhez képest való alakulását figyelembe véve az említett vállalkozás úgy véli, hogy ezen opció kedvezőbb számára. Ez lehet a helyzet különösen akkor, ha a Törvényszék előtti eljárás alakulása a szóban forgó vállalkozást annak megállapítására készteti, hogy az ítéletet azon időpontot követően fogják meghozni, amelyet eredetileg elképzelt, és következésképpen a bankgarancia költsége magasabb lesz, mint amellyel e garancia nyújtásakor számolt (2018. december 13-i Európai Unió kontra Kendrion ítélet, C-150/17 P, EU:C:2018:1014, 59. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 40 A jelen ügyben figyelembe véve azt a tényt, hogy egyrészt 2010. február 12-én, vagyis két évvel a keresetlevélnek a T-82/08. sz. ügyben való benyújtását követően ebben az ügyben az eljárás szóbeli szakaszát még meg sem nyitották, amint az a Törvényszéknek a megtámadott ítélet 133. pontjában tett megállapításaiból kitűnik, másrészt pedig azt, hogy maga a Guardian Europe az elsőfokú eljárásban benyújtott keresetlevelében úgy vélte, hogy a T-82/08. sz. ügghöz hasonló ügyek elbírálásának szokásos határideje éppen két év, meg kell állapítani, hogy legkésőbb 2010. február 12-én a Guardian Europe-nak tudnia kellett, hogy az említett ügyben folytatott eljárás időtartama nagymértékben meg fogja haladni az általa eredetileg elképzelt időtartamot, és átgondolhatta a bankgarancia fenntartásának lehetőségét azon többletköltségekre tekintettel, amelyekkel e garancia fenntartása járhat.
- 41 E körülmények között az észszerű időn belüli határozathozatal T-82/08. sz. ügyben való elmulasztása nem lehet a Guardian Europe-ot a bankgarancia-költségeknek az ezen időt meghaladó időszakban történő fizetése miatt ért kár meghatározó oka. Az ilyen kár ugyanis a Guardian Europe azon saját döntéséből ered, hogy a bankgaranciát az ezen ügyben folytatott eljárás során végig, az azzal járó pénzügyi következmények ellenére fenntartja (lásd: 2018. december 13-i Európai Unió kontra Kendrion ítélet, C-150/17 P, EU:C:2018:1014, 61. pont).
- 42 A fenti megállapításokból következik, hogy a Törvényszék – mivel megállapította, hogy kellően közvetlen okozati összefüggés áll fenn az észszerű időn belüli határozathozatalnak a T-82/08. sz. ügyben való elmulasztása és a Guardian Europe-ot a bankgarancia-költségeknek az ezen időt meghaladó időszakban történő fizetése miatt ért kár között – az „okozati összefüggés” fogalmának értelmezésekor tévesen alkalmazta a jogot.
- 43 Következésképpen, mivel e jogalapot megalapozottnak kell nyilvánítani, a C-447/17. P. sz. ügyben előterjesztett fellebbezésnek helyt kell adni, és a megtámadott ítélet rendelkező részének 1) pontját hatályon kívül kell helyezni.

A C-479/17. P. sz. ügyben benyújtott csatlakozó fellebbezésről

A felek érvelése

- 44 A C-479/17. P. sz. ügyben benyújtott csatlakozó fellebbezésének alátámasztására felhozott egyetlen jogalapjával, amelyet az ezen ügyben előterjesztett fellebbezést megelőzően kell elemezni, az Európai Unió Bírósága által képviselt Európai Unió – az említett csatlakozó fellebbezés benyújtója – előadja, hogy a Törvényszék azáltal, hogy a megtámadott ítélet 65. pontjában elutasította az arra alapított

elfogadhatatlansági kifogást, hogy a Guardian Europe által hivatkozott elmaradt haszon megtérítése semmissé tenné a jogerőssé vált határozat, azaz konkrétan a 2014. december 23-i bizottsági határozat (a továbbiakban: 2014. decemberi határozat) joghatásait, tévesen alkalmazta a jogot.

- 45 A C-479/17. P. sz. ügyben csatlakozó fellebbezést előterjesztő fél azon tényből kiindulva, hogy a Bizottság által a 2014. decemberi határozatnak megfelelően a Guardian Europe-nak fizetett kamatok az e társaságot abból eredően ért kár megtérítésére irányulnak, hogy megfosztották a jogalap nélkül megfizetett bírság összege nyújtotta előnyök élvezetétől, azzal érvel, hogy a Guardian Europe által az elmaradt haszon megtérítése iránt benyújtott kérelem végeredményben arra irányul, hogy a Bizottság által az említett határozatban alkalmazott mértéket meghaladó mértékben térítsék meg ezt a kárt.
- 46 Márpedig a Guardian Europe-nak az említett határozattal szemben megsemmisítés iránti keresetet kellett volna benyújtania ahhoz, hogy magasabb megtérülési rátára hivatkozhatson azon összeggel kapcsolatban, amely felett e társaság a kiszabott bírság jogalap nélküli megfizetése miatt nem rendelkezhetett. Így a megtámadott ítélet 64. pontjában szereplő megállapításokkal ellentétben e kártérítési kérelemnek ugyanaz lenne a tárgya, mint a 2014. decemberi határozat megsemmisítése iránti kérelemnek, és ugyanazzal a hatással is járna.
- 47 E körülmények között a Törvényszéknek azon elvet kellett volna alkalmaznia, amely értelmében egy végleges határozat nem támadható meg olyan kártérítési keresettel, amelynek ugyanaz a tárgya és ugyanaz a hatása, mint amely a megsemmisítés iránti keresetnek lett volna, amint ez a Bíróság ítélkezési gyakorlatából, és különösen az 1966. december 15-i Schreckenbergek kontra Bizottság ítéletből (59/65, EU:C:1966:60) és az 1989. február 14-i Bossi kontra Bizottság ítéletből (346/87, EU:C:1989:59, 31–35. pont), valamint a 2010. október 4-i Ivanov kontra Bizottság végzésből (C-532/09 P, nem tették közzé, EU:C:2010:577, 23–25. pont) kitűnik, és ennél fogva a Guardian Europe által az elmaradt hasznot illetően benyújtott kártérítési kérelmet mint elfogadhatatlant el kellett volna utasítania.
- 48 A Guardian Europe vitatja a C-479/17. P. sz. ügyben csatlakozó fellebbezést előterjesztő fél érveit.

A Bíróság álláspontja

- 49 Emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az EUMSZ 340. cikk második bekezdésén alapuló kártérítési kereset önálló jogorvoslati lehetőségként került létrehozásra, a jogorvoslati rendszerben külön funkciót tölt be, és sajátos tárgyára figyelemmel meghatározott feltételekkel vehető igénybe, így a megsemmisítés iránti kérelem elfogadhatatlannak nyilvánítása nem vonja maga után automatikusan a kártérítési kérelem elfogadhatatlanságát (1993. június 21-i Van Parijs és társai kontra Tanács és Bizottság végzés, C-257/93, EU:C:1993:249, 14. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 50 Azonban, jóllehet valamely fél benyújthat be felelősség megállapítása iránti keresetet anélkül, hogy valamely jogi rendelkezés alapján kérnie kellene a neki kárt okozó jogellenes aktus megsemmisítését, ezen az úton azonban nem kerülheti meg az ugyanezen jogellenesség megállapítása és az ugyanezen anyagi követelések iránti kérelem elfogadhatatlanságát (a Bíróság elnökének 1995. október 26-i Pevasa és Inpesca kontra Bizottság végzése, C-199/94 P és C-200/94 P, EU:C:1995:360, 27. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 51 A kártérítési keresetet ezért elfogadhatatlannak kell minősíteni abban az esetben, ha az valójában egy jogerőre emelkedett egyedi határozat visszavonására irányul, és ha annak helyt adnának, az a határozat joghatásainak megszűnését eredményezné. Erről van szó abban az esetben, ha a felperes kártérítési kérelem benyújtásával ugyanazt az eredményt kívánja elérni, mint amellyel számára a megsemmisítés iránti kereset sikeressége járt volna, amelyet azonban nem terjesztett elő határidőn belül (lásd ebben az értelemben: 2010. október 4-i Ivanov kontra Bizottság végzés, C-532/09 P, nem tették közzé, EU:C:2010:577, 23. és 24. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 52 Meg kell vizsgálni, hogy – amint azt a C-479/17. P. sz. ügyben csatlakozó fellebbezést előterjesztő fél állítja – a Guardian Europe az általa az EUMSZ 340. cikk második bekezdése alapján benyújtott, az állítólagos elmaradt haszonból eredő kár megtérítése iránti kártérítési kérelemmel ugyanazon eredményt kívánja-e elérni, mint amellyel a megsemmisítés iránti kereset járt volna abban az esetben, ha azt a 2014. decemberi határozattal szemben benyújtotta volna.
- 53 Amint a megtámadott ítélet 24. pontjából kitűnik, a Guardian Europe a kártérítési keresetével többek között azon kár megtérítését kérte, amely őt állítólag egyrészt a T-82/08. sz. ügyben lefolytatott eljárás időtartama miatt, másrészt pedig amiatt érte, hogy a vitatott határozat és a 2012. szeptember 27-i Guardian Industries és Guardian Europe kontra Bizottság ítélet (T-82/08, EU:T:2012:494) megsértette az egyenlő bánásmód elvét, és amely kár az azzal összefüggő elmaradt haszonban áll, hogy különbség van egyrészt a bírság összegének a Bíróság által a 2014. november 12-i Guardian Industries és Guardian Europe kontra Bizottság ítéletben (C-580/12 P, EU:C:2014:2363) végül jogalap nélkülinek ítélt része után a Bizottság által fizetett kamatok, másrészt pedig azon jövedelem között, amelyet e társaság akkor érhetett volna el, ha ahelyett, hogy megfizeti a Bizottságnak a Bíróság által végül jogalap nélkülinek ítélt összeget, azt a tevékenységeibe fektette volna.
- 54 Egyébiránt, amint a megtámadott ítélet 54. és 55. pontjából kitűnik, a Bizottság a 2014. decemberi határozatában visszatérítette a bírság összegének a Bíróság által a 2014. november 12-i Guardian Industries és Guardian Europe kontra Bizottság ítéletben (C-580/12 P, EU:C:2014:2363) végül jogalap nélkülinek ítélt részét, és ezen összeg után 988 620 euró összegű kamatot fizetett.
- 55 E határozatot illetően emlékeztetni kell arra, hogy – amint arra a Bíróság már rámutatott – az EUMSZ 266. cikk első bekezdéséből kitűnik, hogy azon intézmény, amelytől a megsemmisített aktus származik, köteles megtenni az ezen aktust semmisnek nyilvánító ítéletben foglalt teljesítéséhez szükséges intézkedéseket. Ez többek között a fizetendő összegek kifizetéséhez és a jogalap nélkül fizetett összegek visszatérítéséhez, valamint késedelmi kamatok fizetéséhez vezet. Ebben az összefüggésben a Bíróság kifejtette, hogy e kamatok fizetése az EUMSZ 266. cikk első bekezdése értelmében vett, a megsemmisítést kimondó ítéletben foglalt teljesítésére irányuló intézkedésnek minősül, mivel annak célja, hogy átalányösszegben kompenzálja a követelés nyújtotta előnyök élvezetétől való megfosztást, és hogy az adóst ösztönözze a megsemmisítést kimondó ítéletben foglaltak mielőbbi teljesítésére (lásd: 2015. február 12-i Bizottság kontra IPK International ítélet, C-336/13 P, EU:C:2015:83, 29. és 30. pont).
- 56 A Bizottság által kiszabott bírságot megfizető vállalkozásnak – a bírság törlesztését követően – fizetendő késedelmi kamatok összegének meghatározása érdekében ezen intézménynek az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról szóló 966/2012/EU, Euratom európai parlamenti és tanácsi rendelet alkalmazási szabályairól szóló, 2012. október 29-i 1268/2012/EU felhatalmazáson alapuló bizottsági rendeletben (HL 2012. L 362., 1. o.) e célból megállapított kamatlábat kell alkalmaznia.
- 57 Így amikor a Bizottság által szankcionált vállalkozás rendelkezésére álló tőke lehetővé teszi e vállalkozás számára a kiszabott bírság megfizetését, és e bírságot később törlik, az e tőke nyújtotta előnyök élvezetétől való megfosztásban álló kárt rendszerint fedezni fogja az, ha a Bizottság a jogalap nélkül megfizetett bírság összege után az 1268/2012 felhatalmazáson alapuló rendeletnek megfelelően kiszámított késedelmi kamatot fizet, amely a jelen ügyben 988 620 eurót tesz ki.
- 58 Ugyanakkor nem zárható ki az, hogy sajátos körülmények esetén e kamatok összege nem elegendő ahhoz, hogy biztosítsa a jogalap nélkül megfizetett összeg nyújtotta előnyök élvezetétől való megfosztás miatt elszenvedett kár teljes megtérítését.

- 59 Márpedig e körülmények között az érintett vállalkozásnak, annak érdekében, hogy elérje a jogalap nélkül megfizetett összeg nyújtotta előnyök élvezetétől való megfosztásból eredő kárának megtérítését, amely kárt a Bizottság által fizetendő késedelmi kamatok összege nem fedezi, az EUMSZ 340. cikk második bekezdése alapján kártérítési kérelmet kell benyújtania.
- 60 Ezen értékelést támasztja alá az EUMSZ 266. cikk második bekezdése is, amely kimondja, hogy a megsemmisített jogi aktust meghozó intézmény azon kötelezettsége, hogy köteles megtenni az ítéletben foglaltak teljesítéséhez szükséges intézkedéseket, amelyek közé tartozik a késedelmi kamatok fizetése, nem érinti azon kötelezettséget, amely az EUMSZ 340. cikk alkalmazásából eredhet.
- 61 A jelen ügyben meg kell jegyezni, hogy a Guardian Europe a kártérítési keresetében nem a bírság összegének a 2014. november 12-i Guardian Industries és Guardian Europe kontra Bizottság ítéletben (C-580/12 P, EU:C:2014:2363) jogalap nélkülinek ítélt részének visszafizetését, és nem is az ezen összeg után azon időszakra járó kamatok fizetését kéri, amely időszak alatt ezen összeg a Bizottság birtokában volt, hanem a jelen ítélet 53. pontjában említett elmaradt hasznot.
- 62 Meg kell jegyezni továbbá, hogy a késedelmi kamatokat illetően a 2014. decemberi határozat esetleges megsemmisítése nem eredményezhetné azt, hogy a Bizottság a Guardian Europe részére olyan összeget fizessen, amely eltér a Bizottság által az 1268/2012 felhatalmazáson alapuló rendeletnek megfelelően fizetendő kamatok összegétől.
- 63 Meg kell tehát állapítani, hogy a Guardian Europe által az EUMSZ 340. cikk második bekezdése alapján benyújtott, az állítólagos elmaradt haszonból eredő kár megtérítése iránti kártérítési kérelem nem ugyanazon eredmény elérését célozza, mint amellyel egy megsemmisítés iránti kereset járt volna akkor, ha azt a 2014. decemberi határozattal szemben benyújtották volna.
- 64 Ennélfogva a Törvényszék a megtámadott ítélet 64. pontjában helyesen állapította meg, hogy a Guardian Europe által az állítólagos elmaradt haszonnal kapcsolatban előterjesztett kártérítési kérelemnek sem tárgya, sem hatása nem azonos a 2014. decemberi határozattal szemben esetlegesen benyújtott megsemmisítési keresetével, és ennélfogva nem nyilvánítható elfogadhatatlannak az eljárással való visszaélés címén.
- 65 Következésképpen nem lehet arra hivatkozni, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor a megtámadott ítélet 65. pontjában elutasította az arra alapított elfogadhatatlansági kifogásokat, hogy az állítólagos elmaradt haszon megtérítése semmissé tenné a jogerőssé vált határozat joghatásait.
- 66 Ennélfogva a C-479/17. P. sz. ügyben benyújtott csatlakozó fellebbezés alátámasztására felhozott egyetlen jogalapot – mint megalapozatlant – és a csatlakozó fellebbezést el kell utasítani.

A C-479/17. P. sz. ügyben előterjesztett fellebbezésről

- 67 A C-479/17. P. sz. ügyben előterjesztett fellebbezésének alátámasztására a Guardian Europe hat jogalapot ad elő.

A hatodik jogalapról

A felek érvelése

- 68 Hatodik jogalapjával, amelyet elsősorban kell megvizsgálni, a Guardian Europe azt állítja, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor megállapította, hogy kizárólag egy végső fokon eljáró uniós bíróság által hozott ítélet alapozhatja meg az Európai Uniónak az uniós jog megsértéséért fennálló felelősségét.

- 69 A Guardian Europe szerint ugyanis a Bíróság ítélkezési gyakorlata nem zárja ki kifejezetten annak lehetőségét, hogy egy alsóbb szintű bíróság határozata esetén az uniós jog megsértése miatt kártérítési keresetet lehessen benyújtani. A 2003. szeptember 30-i Köbler ítéletben (C-224/01, EU:C:2003:513) felállított elv nem korlátozódik a végső fokon eljáró bíróságokra.
- 70 Egyébiránt, még abban az esetben is, ha kizárólag egy végső fokon eljáró tagállami bíróság határozata esetén lehetne az uniós jog megsértéséért való felelősséget megállapítani, ebből nem következik az, hogy ezen elv a Törvényszékre vonatkozóan is alkalmazandó, figyelemmel a Törvényszék és a tagállami bíróságok között fennálló különbségekre.
- 71 Továbbá, mivel a Bíróság *per definitionem* nem követheti el valamely ítéletben az uniós jog megsértését, a megtámadott ítélet 122. pontjában szereplő értékelés azzal a következménnyel járna, hogy az uniós bíróságokat sosem lehetne felelőssé tenni az uniós jog megsértéséért.
- 72 Végül a Guardian Europe azt kifogásolja, hogy a Törvényszék a megtámadott ítélet 124. pontjában megállapította, hogy e társaság nem hivatkozott az igazságszolgáltatás működésének súlyos, többek között eljárási vagy közigazgatási zavaraira.
- 73 Az Európai Unió Bírósága által képviselt Európai Unió – a C-479/17. P. sz. ügyben a fellebbezési eljárásban ellenérdekű fél – vitatja a Guardian Europe érveit.

A Bíróság álláspontja

- 74 A Guardian Europe által a megtámadott ítélet 122. pontjára tekintettel megfogalmazott kifogás megalapozottságának értékelése érdekében emlékeztetni kell arra, hogy azon elvvel összefüggésben, miszerint a tagállam felelős az uniós jog neki betudható megsértésével magánszemélyeknek okozott károkért, a Bíróság kimondta, hogy ezen elv akkor is alkalmazandó, ha a szóban forgó jogsértés végső fokon ítélkező tagállami bíróság határozatából ered (lásd: 2003. szeptember 30-i Köbler ítélet, C-224/01, EU:C:2003:513, 50. pont).
- 75 Ezen értékelés során a Bíróság különösen az igazságszolgáltatásnak a magánszemélyeket az uniós jogszabályok alapján megillető jogok védelmében betöltött alapvető szerepére, és arra a körülményre támaszkodott, hogy a végső fokon ítélkező bíróság *per definitionem* azon utolsó igazságszolgáltatási fórum, amely előtt a magánszemélyek az uniós jogban elismert jogaikat érvényesíthetik. Ez utóbbi tekintetben a Bíróság hangsúlyozta, hogy mivel egy ilyen bíróság e jogokat sértő, jogerőssé vált határozatával szemben rendszerint már nem lehet jogorvoslattal élni, a magánszemélyeket nem lehet megfosztani az állam felelőssége annak érdekében való megállapításának lehetőségétől, hogy jogaik ennek révén jogi védelemben részesüljenek (lásd ebben az értelemben: 2003. szeptember 30-i Köbler ítélet, C-224/01, EU:C:2003:513, 33. és 34. pont).
- 76 Rá kell mutatni arra, hogy – a Guardian Europe állításával szemben – a Bíróság ítélkezési gyakorlatából egyértelműen kitűnik, hogy a jelen ítélet 74. pontjában hivatkozott elv nem alkalmazandó akkor, ha az uniós jog megsértésére nem végső fokon ítélkező tagállami bíróság által kerül sor (lásd ebben az értelemben: 2016. július 28-i Tomášová ítélet, C-168/15, EU:C:2016:602, 36. pont).
- 77 Ugyanis, noha a végső fokon ítélkező bíróság által hozott határozattal szembeni belső jogorvoslati lehetőség hiányában az állam felelősségének megállapítása iránti kereset az egyetlen olyan jogorvoslati eszköz, amely lehetővé teszi a megsértett jog helyreállításának garantálását és így a magánszemélyeket az uniós jogrend alapján megillető jogok hatékony bírói jogvédelmének biztosítását, nem ugyanez a helyzet az elsőfokú bíróságok által hozott határozatokkal illetően, mivel azok belső jogorvoslattal megtámadhatók, így az uniós jog ez utóbbi határozatokból eredő megsértése orvosolható, illetve jogorvoslat tárgyát képezheti.

- 78 Következésképpen, amint arra a főtanácsnok az indítványának 110. pontjában rámutatott, a bírósági jogorvoslat igénybevétele a megfelelő módját jelenti az uniós jog nem végső fokon ítélkező nemzeti bíróságok által hozott határozatokból eredő megsértése orvoslásának.
- 79 Meg kell vizsgálni, hogy azon elv, amely kizárja a tagállam felelősségét az uniós jog nem végső fokon ítélkező tagállami bíróság határozata általi megsértéséből eredően magánszemélyeknek okozott károkért, irányadó-e az EUMSZ 340. cikk második bekezdésében létrehozott uniós felelősségi rendszer keretében is.
- 80 E tekintetben meg kell jegyezni, hogy egyrészt – amint az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének első albekezdéséből kitűnik – az Európai Unió Bírósága, amelynek feladata, hogy a Szerződések értelmezése és alkalmazása során biztosítsa a jog tiszteletben tartását, több bíróságot is magában foglal, nevezetesen a Bíróságot, a Törvényszéket és a különös hatáskörű törvényszékeket.
- 81 Másrészt az EUMSZ 256. cikk kimondja, hogy a Törvényszék rendelkezik hatáskörrel „első fokon” az e rendelkezésben említett keresetek elbírálására, és hogy az e bíróság által e keresetek keretében hozott határozatokkal szemben a Bírósághoz lehet fellebbezni. A Bírósághoz való fellebbezés lehetőségéről az Európai Unió Bírósága alapokmányának 56. cikke is rendelkezik.
- 82 Így a bírósági felülvizsgálat uniós jogrendben való biztosítása érdekében a Szerződések által létrehozott uniós igazságszolgáltatási rendszer jellemzői alapján a Törvényszéket egy tekintet alá lehet venni valamely tagállam nem végső fokon eljáró bíróságával, amint erre a főtanácsnok az indítványának 112. pontjában rámutatott.
- 83 E körülmények között, mivel az uniós jognak a Törvényszék által hozott, a Bírósághoz előterjesztett fellebbezés tárgyát képezhető határozataiból eredő megsértése orvosolható, illetve jogorvoslat tárgyát képezheti, és – amint a megtámadott ítélet 123. pontjából kitűnik – éppen ez volt a helyzet a 2012. szeptember 27-i Guardian Industries és Guardian Europe kontra Bizottság ítélet (T-82/08, EU:T:2012:494) esetében, meg kell állapítani, hogy a fellebbezés megfelelő módját jelenti az e határozatokban elkövetett téves jogalkalmazás orvoslásának, és a jelen ítélet 79. pontjában felidézett elv az említett határozatokra tekintettel ennél fogva irányadó az EUMSZ 340. cikk második bekezdésében létrehozott uniós felelősségi rendszer keretében is.
- 84 Következésképpen az uniós jognak a Törvényszék által hozott határozatból – úgymint a 2012. szeptember 27-i Guardian Industries és Guardian Europe kontra Bizottság ítéletből (T-82/08, EU:T:2012:494) – eredő megsértése nem alkalmas arra, hogy megalapozza az Unió felelősségét.
- 85 A Törvényszék ennél fogva nem alkalmazta tévesen a jogot, amikor a megtámadott ítélet 122. pontjában kimondta, hogy az Unió felelőssége nem állapítható meg olyan bírósági határozat tartalma miatt, amelyet nem végső fokon eljáró uniós bíróság hozott, és amely tehát fellebbezés tárgyát képezheti.
- 86 Ami a Guardian Europe által a Törvényszéknek a megtámadott ítélet 124. pontjában szereplő értékelését illetően felhozott, a jelen ítélet 72. pontjában kifejtett érvet illeti, amint arra a főtanácsnok az indítványának 121. pontjában rámutatott, e társaság állításával ellentétben a Törvényszékhez benyújtott keresetlevélből egyértelműen kitűnik, hogy a 2012. szeptember 27-i Guardian Industries és Guardian Europe kontra Bizottság ítélet (T-82/08, EU:T:2012:494) által állítólag okozott károk megtérítése iránti kérelmet kizárólag arra alapították, hogy a Törvényszék ezen ítéletben figyelmen kívül hagyta a Bíróság ítélkezési gyakorlatát. Nem kifogásolható tehát, hogy a Törvényszék a megtámadott ítélet 124. pontjában úgy ítélte meg, hogy a fellebbező által e tekintetben előadott érvelés nem alapult az igazságszolgáltatás működésének súlyos, az uniós bíróság tevékenységét érintő zavarain.
- 87 Következésképpen a hatodik jogalapot mint megalapozatlant el kell utasítani.

Az első és a negyedik jogalapról

A felek érvelése

- 88 Első és negyedik jogalapjával, amelyeket együtt kell megvizsgálni, a Guardian Europe azt kifogásolja, hogy a Törvényszék a megtámadott ítélet 103. és 153. pontjában megállapította, hogy e társaság személyesen nem viselte a Bizottság által kiszabott bírság megfizetésének terhét, tehát nem állíthatja, hogy az észszerű időn belüli határozathozatalnak a T-82/08. sz. ügyben való elmulasztása, valamint az egyenlő bánásmód elvének a vitatott határozatban és a 2012. szeptember 27-i Guardian Industries és Guardian Europe kontra Bizottság ítéletben (T-82/08, EU:T:2012:494) való megsértése miatt a hivatkozott elmaradt haszonból eredően tényleges és biztos kára keletkezett.
- 89 A Guardian Europe különösen azzal érvel, hogy a Törvényszék figyelmen kívül hagyta az uniós jog értelmében vett „vállalkozás” fogalmát. Mivel a Bizottság előtt lefolytatott, a vitatott határozathoz vezető közigazgatási eljárás során a Guardian csoportot végig az uniós jog értelmében vett „egyetlen vállalkozásnak” tekintették, és a Guardian Europe-pal szemben kiszabott bírságot nem a Guardian Europe, hanem a Guardian csoport eladásainak értéke alapján számították ki, a Guardian csoportot „egyetlen vállalkozásnak” kellett volna tekinteni a Charta 47. cikkének a Törvényszék általi megsértéséből, valamint az egyenlő bánásmód elvének a Bizottság és a Törvényszék általi megsértéséből eredő kárnak az EUMSZ 340. cikk második bekezdése keretében történő értékelésekor is.
- 90 A Guardian Europe úgy véli továbbá, hogy a személyes kára fennállásának értékelésekor a Törvényszéknek tudnia kellett arról, hogy a csoporton belül tényleges kapcsolatok fűzik a leányvállalataihoz, amelyek egyébként a 100%-os tulajdonában álltak.
- 91 Végül a Guardian Europe előadja, hogy a Bíróság minden olyan információval rendelkezik, amely szükséges az e jogsértések miatt állítólag keletkezett elmaradt hasznának megtérítése érdekében nyújtandó kártérítéshez.
- 92 Az Európai Unió Bírósága által képviselt Európai Unió vitatja a Guardian Europe érveit.
- 93 A Bizottság elsődlegesen előadja, hogy a Törvényszéknek úgy kellett volna tekintenie, hogy az egyenlő bánásmód elvének a vitatott határozatban való megsértése miatti kártérítési kérelem elévült. A Bizottság szerint elfogadhatósági, tehát eljárásgátló kérdésről van szó, amelyet az uniós bíróság hivatalból jogosult, sőt köteles megvizsgálni.
- 94 Másodlagosan a Bizottság azzal érvel, hogy a fellebbezés negyedik jogalapját mint elfogadhatatlant el kell utasítani, mivel a Bizottsággal szemben benyújtott, az elmaradt haszonnal kapcsolatos kártérítési kérelem megkésve vitatja a bírság ideiglenes túlfizetésének visszafizetésére vonatkozó határozatot.
- 95 Harmadlagosan a Bizottság előadja, hogy mindenesetre a Törvényszék semmilyen hibát nem követett el, amikor megállapította, hogy a Guardian Europe-ot a bírság ideiglenes megfizetéséből eredően semmilyen kár nem érte. A Guardian Europe állításával ellentétben ugyanis a vitatott határozatban a bírság meghatározásakor e társaságot nem tekintették az uniós jog értelmében vett egyetlen vállalkozásnak. A Bizottság szerint kizárólag olyan jogalanyok jogsértésért való felelőssége állapítható meg, amelyek jogi személyiséggel rendelkeznek.
- 96 Végül negyedlegesen a Bizottság úgy véli, hogy még abban az esetben is, ha a Bíróság a negyedik jogalap keretében előadott érveknek helyt adna, az egyenlő bánásmód elvének a vitatott határozatban állítólag elkövetett kellően súlyos megsértéséből eredően a Guardian Europe-nak nem keletkezett

elmaradt haszna. E tekintetben a Bizottság előadja, hogy mivel a Guardian Europe nem végzett kötött értékesítéseket, egy, az ezen értékesítéseket is magában foglaló bírságszámítási módszer alkalmazása valójában csupán a más címzettekkel szemben kiszabott bírságok növelésével járt volna.

A Bíróság álláspontja

- 97 Először is a Guardian Europe azon érvelését illetően, hogy az egyenlő bánásmód elvének a 2012. szeptember 27-i Guardian Industries és Guardian Europe kontra Bizottság ítéletben (T-82/08, EU:T:2012:494) való megsértéséből eredően állítólag elmaradt haszna keletkezett, amint a megtámadott ítélet 122–125. pontjából kitűnik, a Törvényszék az ezen állítólagos jogsértésre alapított kártérítési kérelmet nem az ezen ítélet 103. és 153. pontjában tett, azzal kapcsolatos megállapításokra támaszkodva utasította el, hogy a fellebbező személyesen nem viselte a vitatott határozatban kiszabott bírság megfizetésének terhét, hanem azzal az indokkal, hogy az Unió felelőssége nem állapítható meg olyan bírósági határozat tartalma miatt, amelyet nem végső fokon eljáró uniós bíróság hozott. Ebből következik, hogy ezen érvelés a megtámadott ítélet téves értelmezésén alapul, tehát megalapozatlan, annál is inkább, mivel – amint a jelen ítélet 84. pontjából kitűnik – a Törvényszék mindenképpen helyesen mondta ki azt, hogy egy ilyen jogsértés nem alapozhatja meg az Uniónak az EUMSZ 340. cikk második bekezdése szerinti felelősségét.
- 98 Másodszor rá kell mutatni arra, hogy – amint a jelen ítélet 93. és 94. pontjából kitűnik – a Bizottság a válaszbeadványában vitatja azt, hogy a Törvényszék a megtámadott ítélet 46. és 65. pontjában elutasította az arra alapított elfogadhatatlansági kifogásokat, hogy egyrészt az egyenlő bánásmód elvének a vitatott határozatban való megsértése miatt állítólagosan keletkezett vagyoni károk megtérítése iránti kérelem elévült, illetve hogy másrészt az ilyen jogsértésből eredő elmaradt haszon megtérítése semmissé tenné a 2014. decemberi határozat joghatásait. A Bizottság szerint ezen elfogadhatatlansági kifogások eljárásgátló jellegűek, tehát azokat a Bíróságnak hivatalból kell megvizsgálania.
- 99 E tekintetben egyrészt az említett kérelem elévülésére alapított elfogadhatatlansági kifogást illetően emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság már kimondta, hogy az elévülés olyan elfogadhatatlansági oknak minősül, amelyet az eljárási határidőkkel ellentétben nem kell hivatalból figyelembe venni, hanem kizárólag az alperes kérelmére eredményezi a felelősség megállapítása iránti igény elenyészését (2012. november 8-i Evropaiki Dynamiki kontra Bizottság ítélet, C-469/11 P, EU:C:2012:705, 54. pont), és az uniós bíróság nem vizsgálhatja hivatalból az elévülési idő betartását, hanem arra az érintett félnek kell hivatkoznia (2016. június 14-i Marchiani kontra Parlament ítélet, C-566/14 P, EU:C:2016:437, 94. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 100 Meg kell állapítani, hogy a Bizottságnak, amennyiben azt kívánja, hogy a Bíróság helyezze hatályon kívül a megtámadott ítélet ezen elfogadhatatlansági kifogást elutasító 46. pontját, a célból csatlakozó fellebbezést kellett volna benyújtania, amint a Bíróság eljárási szabályzatának 174. és 176. cikkéből, valamint 178. cikkének (2) bekezdéséből következik.
- 101 Másrészt az arra alapított elfogadhatatlansági kifogást illetően, hogy az egyenlő bánásmód elvének a vitatott határozatban elkövetett megsértéséből állítólag eredő elmaradt haszon megtérítése iránti kereset semmissé tenné a 2014. decemberi határozat joghatásait, azon kérdéstől függetlenül, hogy ezen elfogadhatatlansági kifogást a Bíróság hivatalból figyelembe veheti-e, meg kell jegyezni, hogy a Bizottság érvelése ugyanazon téves jogalkalmazást rója a Törvényszék terhére, mint amelyet az Európai Unió Bírósága által képviselt Európai Unió által a C-479/17. P. sz. ügyben benyújtott csatlakozó fellebbezés alátámasztására felhozott egyetlen jogalap. Márpedig a Bíróság a jelen ítélet 66. pontjában e jogalapot mint megalapozatlant elutasította.

- 102 Harmadszor a Guardian Europe azon érvelését illetően, miszerint a Törvényszék a megtámadott ítélet 103. és 153. pontjában figyelmen kívül hagyta az uniós jog értelmében vett „vállalkozás” fogalmát, emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság már kimondta, hogy a Szerződések megalkotóinak döntése alapján a „vállalkozás” fogalmát kell alkalmazni valamely versenyjogi jogsértés – EUMSZ 101. vagy EUMSZ 102. cikk értelmében szankcionálható – elkövetőjének megjelölésekor, nem pedig a „társaság” vagy a „jogi személy” EUMSZ 54. cikkben alkalmazott fogalmát (2013. július 18-i Schindler Holding és társai kontra Bizottság ítélet, C-501/11 P, EU:C:2013:522, 102. pont).
- 103 A Bíróság ítélkezési gyakorlatából kitűnik, hogy az uniós versenyjog a vállalkozási tevékenységekre vonatkozik, és a „vállalkozás” fogalma minden gazdasági tevékenységet folytató jogalanyra kiterjed, függetlenül e jogalany jogállásától és finanszírozási módjától (2017. április 27-i Akzo Nobel és társai kontra Bizottság ítélet, C-516/15 P, EU:C:2017:314, 47. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 104 A Bíróság kifejtette továbbá, hogy ebben az összefüggésben a „vállalkozás” fogalmát úgy kell értelmezni, hogy az gazdasági egységet jelent, még akkor is, ha jogi szempontból e gazdasági egység több természetes vagy jogi személyből áll (2017. április 27-i Akzo Nobel és társai kontra Bizottság ítélet, C-516/15 P, EU:C:2017:314, 48. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 105 Így a jelen ítélet előző pontjában említett értelemben vett „vállalkozás” fogalma konkrétan az uniós versenyjog releváns rendelkezéseinek alkalmazása céljából, és különösen az EUMSZ 101. és EUMSZ 102. cikkbe ütköző jogsértés elkövetőjének megjelölésére alkalmazandó.
- 106 E fogalom ezzel szemben nem alkalmazható az EUMSZ 340. cikk második bekezdésére alapított kártérítési keresetek keretében. Amint ugyanis a főtanácsnok az indítványának 73. pontjában rámutatott, az ilyen kereset egy általános jogi kereset, amelyre általános, a jelen esetben a társasági jog hatálya alá tartozó eljárási szabályok vonatkoznak, amelyek függetlenek a kartelljog tekintetében fennálló felelősségre vonatkozó megközelítéstől.
- 107 Ennélfogva a Törvényszék a megtámadott ítélet 103. és 153. pontjában nem hagyta figyelmen kívül az uniós jog értelmében vett „vállalkozás” fogalmát.
- 108 Negyedszer a Törvényszék által a megtámadott ítélet 103. és 153. pontjában tett megállapítással kapcsolatban – vagyis hogy a Guardian Europe személyesen nem viselte a bírság megfizetésének terhét – az e társaság által a leányvállalataival való tényleges kapcsolataira tekintettel megfogalmazott kritikát illetően előzetesen emlékeztetni kell arra, hogy amennyiben egy személy őt megillető kártérítési jogot érvényesít, neki kell bizonyítania többek között azt, hogy azon kár, amelynek a megtérítését kéri, személyesen őt érte.
- 109 A jelen ügyben a Guardian Europe által elmaradt haszon címén hivatkozott kárt illetően emlékeztetni kell arra, hogy – amint a Bíróság rendelkezésére álló iratanyagból kitűnik – nem vitatott, hogy egyrészt a Guardian Europe-pal és anyavállalatával szemben egyetemlegesen kiszabott, 148 000 000 euró összegű bírság egy részét, azaz 111 000 000 eurót 2008 márciusában haladéktalanul megfizették a Bizottságnak, a fennmaradó 37 000 000 eurót pedig bankgaranciával fedezték, másrészt pedig, hogy 2013 júliusában e garanciát megszüntették azt követően, hogy a bírság kamatokkal növelt fennmaradó teljes részét, azaz összesen 48 263 003 euró összeget megfizették a Bizottságnak.
- 110 Nem vitatott az sem, hogy a 2014. november 12-i Guardian Industries és Guardian Europe kontra Bizottság ítélet (C-580/12 P, EU:C:2014:2363) következményeképpen, amely ítélet többek között az említett bírság összegét 103 600 000 euróra csökkentette, mind a 7 400 000 eurót kitevő túlfizetés, amelyet az eredetileg megfizetett 111 000 000 euró és a Bíróság által kiigazított bírság különbsége tett ki, mind pedig a bankgarancia megszüntetését követően a Bizottságnak megfizetett 48 263 003 euró összesen 55 663 003 euró összegű, jogalappal nélküli fizetésnek bizonyult.

- 111 Ebben az összefüggésben az egyenlő bánásmód elvének megsértéséből eredő állítólagos kár megtérítése iránti kérelem keretében a Guardian Europe a Törvényszék előtt 9 292 000 euró kártérítést követelt azon elmaradt haszon címén, amely a 2008 márciusától, azaz a 111 000 000 euró kifizetésének időpontjától 2014. november 12-ig, azaz a Bíróságnak a kiszabott bírságot csökkentő ítélete meghozatalának napjáig tartó időszakban állítólag e társaságnak keletkezett. A hivatkozott elmaradt hasznot állítólag különösen az a különbség teszi ki, amely egyrészt a bírság Bíróság általi csökkentését követően a Bizottság által megfizetett kamatok, másrészt pedig azon jövedelem között áll fenn, amelyet a Guardian Europe a megjelölt időszakban érhetett volna el akkor, ha az 55 663 003 euró kitevő összeg jogalap nélküli megfizetése helyett ezen összeget a tevékenységeibe fektette volna.
- 112 Egyébiránt az észszerű időn belüli határozathozatal T-82/08. sz. ügyben való elmulasztásából eredő állítólagos kár megtérítése iránti kérelem keretében a Guardian Europe a Törvényszék előtt 1 671 000 euró kártérítést követelt azon elmaradt haszon címén, amely a 2010. február 12-től – amely időpontban véleménye szerint a T-82/08. sz. ügyben meg kellett volna hozni az ítéletet – 2012. szeptember 27-ig, azaz az ezen ügyben folytatott eljárást befejező ítélet meghozatalának napjáig tartó időszakban állítólag e társaságnak keletkezett az észszerű időn belüli határozathozatal említett ügyben való elmulasztása miatt. A hivatkozott elmaradt hasznot állítólag különösen az a különbség teszi ki, amely egyrészt a bírság Bíróság általi csökkentését követően a Bizottság által megfizetett kamatok említett időszakra vonatkozó része, másrészt pedig azon jövedelem között áll fenn, amelyet a Guardian Europe ugyanezen időszakban érhetett volna el akkor, ha a 7 400 000 euró kitevő összeg jogalap nélküli haladéktalan megfizetése helyett ezen összeget a tevékenységeibe fektette volna.
- 113 Márpedig, amint a Törvényszék által a megtámadott ítélet 100–102. pontjában tett, egyrészt a 2008 márciusában a Bizottságnak megfizetett 111 000 000 euróra vonatkozó megállapításokból kitűnik, a Guardian Industries 20 000 000 eurót fizetett. Ami a fennmaradó 91 000 000 euró illeti, noha ezen összeget a Guardian Europe fizette meg a Bizottságnak, megállapítható, hogy a Guardian Europe és hét leányvállalata között kötött több megállapodás alapján ez utóbbiak viselték 2007. december 31-től könyvelési és pénzügyi szempontból a Bizottság által kiszabott bírság ezen 91 000 000 euró kitevő részét az említett megállapodásokból eredő megosztásnak megfelelően. Másrészt, ami a 2013 júliusában megfizetett 48 263 003 euró illeti, a Guardian Europe hét leányvállalata fizette meg külön-külön ezen összeg egy-egy részét közvetlenül a Bizottságnak.
- 114 Ebből következik, hogy az 55 663 003 euró kitevő, jogalap nélküli összeget, ideértve a 2008 márciusában a Bizottságnak kifizetett 7 400 000 euró is, valójában nem a Guardian Europe, hanem részben a hét leányvállalata, részben pedig a Guardian Industries fizette meg, amit egyébként a Guardian Europe sem vitat.
- 115 Figyelembe kell venni azonban azt a tényt, hogy – amint arra a Guardian Europe mind a Bírósághoz, mind pedig már a Törvényszékhez is benyújtott észrevételeiben hivatkozik – e leányvállalatok az említett társaság 100%-os tulajdonában álltak. E körülmények között – amint a főtanácsnok az indítványának 79. pontjában lényegében kifejtette – az említett leányvállalatoknak a szóban forgó bírság megfizetéséből eredő elszegényedése ugyanis az azon társaság által viselt pénzügyi kárnak minősül, amelytől e leányvállalatok teljes mértékben függenek. E körülményre tekintettel a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor abból a tényből, hogy a Guardian Europe leányvállalatai fizették meg e bírságot, azt a következtetést vonta le, hogy e társaság személyesen nem viselte az említett bírság megfizetésének terhét, és ezzel az indokkal megállapította, hogy az említett társaság nem követelheti a jelen ítélet 111. és 112. pontjában említett elmaradt haszon megtérítését.
- 116 Mindazonáltal e téves jogalkalmazás nem kérdőjelezheti meg a Guardian Europe által az említett elmaradt haszon címén előterjesztett kártérítési kérelmek Törvényszék általi elutasítását. E társaság ugyanis csak akkor hivatkozhat érvényesen arra, hogy őt személyesen tényleges és biztos kár érte az amiatt keletkezett elmaradt haszon formájában, hogy a hét leányvállalata és a Guardian Industries által

a Bizottságnak jogalap nélkül megfizetett összegeket nem tudta a tevékenységeibe fektetni, ha bizonyítja, hogy e vállalkozások, amennyiben rendelkeztek volna ezen összegekkel, a Guardian Europe tevékenységeibe fektették volna be azokat.

- 117 Márpedig a Guardian Europe nem nyújtott be e körülményt alátámasztó bizonyítékot, mivel e társaság csupán azt állította, hogy a bíráságnak a leányvállalatai és a Guardian Industries általi megfizetése következtében csökkentek az erőforrásai, és ez kihatott az Európában folytatott tevékenységére.
- 118 A fentiekből következik, hogy a Törvényszék a fent említett elmaradt haszon megtérítése iránti kérelmeket megalapozottan utasította el.
- 119 Következésképpen az első és a negyedik jogalapot el kell utasítani.

A második jogalapról

- 120 Második jogalapjával a Guardian Europe előadja, hogy a Törvényszék azáltal, hogy csak 82%-át ítélte meg azon összegnek, amelyet a T-82/08. sz. ügyben való, észszerű időn belüli határozathozatalt meghaladó időszak alatt fizetett bankgarancia-költségek címén kért, azzal az indokkal, hogy a Guardian Europe anyavállalata, azaz a Guardian Industries fizette meg ezen összeg 18%-át, figyelmen kívül hagyta az uniós jog értelmében vett „vállalkozás” fogalmát, és elferdítette a Guardian Europe által benyújtott bizonyítékokat.
- 121 Mivel e jogalap a bankgarancia-költségeknek a Guardian Europe által a T-82/08. sz. ügyben való, észszerű időn belüli határozathozatalt meghaladó időszak során történő fizetése miatt elszenvedett vagyoni kár címén a Törvényszék által megítélt kártérítés összegére vonatkozik, és mivel – amint a jelen ítélet 43. pontjából kitűnik – a megtámadott ítélet rendelkező részének 1) pontját hatályon kívül helyezte a Bíróság, e jogalapot már nem szükséges megvizsgálni.

A harmadik és ötödik jogalapról

A felek érvelése

- 122 Harmadik és ötödik jogalapjával, amelyeket együtt kell megvizsgálni, a Guardian Europe azt állítja, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor az észszerű időn belüli határozathozatalnak a T-82/08. sz. ügyben való elmulasztásából, valamint az egyenlő bánásmód elvének a vitatott határozatban és a 2012. szeptember 27-i Guardian Industries és Guardian Europe kontra Bizottság ítéletben (T-82/08, EU:T:2012:494) való megsértéséből eredően a jóhírnevét ért állítólagos sérelem miatt előterjesztett kártérítési kérelmeit elutasította, egyrészt azzal az indokkal, hogy a hivatkozott nem vagyoni kárt nem bizonyították, másrészt pedig arra támaszkodva, hogy az e jogsértésekből eredően a jóhírnevét ért bármely sérelmet kellően orvosolta az észszerű időn belüli határozathozatal T-82/08. sz. ügyben való elmulasztásának megállapítása, valamint a vitatott határozat megsemmisítése és a bíróság összegének a Bíróság általi csökkentése.
- 123 A Guardian Europe hangsúlyozza, hogy a nem vagyoni kár megtérítéséhez való jog magán a Charta 47. cikkében biztosított, észszerű időn belüli határozathozatalhoz való jog célján alapul, és hogy az Emberi Jogok Európai Bíróságának ítélkezési gyakorlata elismeri azon vélelmet, miszerint az eljárás túlzott időtartama nem vagyoni kárt okoz.
- 124 Egyébiránt a Guardian Europe rámutat arra, hogy az, hogy a Bizottság a vitatott határozatban vele szemben szabta ki a legmagasabb bíróságot, azt a benyomást keltette, hogy e társaság volt az e határozatban kifogásolt kartell fő résztvevője, miközben ő volt a legkisebb gyártó, és ő vett részt a legrövidebb ideig e kartellben, amely benyomás csak akkor szűnt meg, amikor a Bíróság a 2014.

november 12-i Guardian Industries és Guardian Europe kontra Bizottság ítéletében (C-580/12 P, EU:C:2014:2363) a hátrányos megkülönböztetés tilalma elvének a Bizottság általi megsértése miatt a Guardian Europe-pal szemben kiszabott bírság összegét oly mértékben csökkentette, hogy az a második legalacsonyabb összegű bírság lett.

- 125 Így a Guardian Europe jogsértésben való „viszonylagos súlyát” túlzottan hosszú ideig aránytalanul magas szinten tartották fenn, aminek lehetővé kell tennie kártérítési igény érvényesítését anélkül, hogy bármilyen további bizonyítékot be kellene nyújtani.
- 126 Végül a Guardian Europe szerint sem az, hogy a Bíróság megállapította az észszerű időn belüli határozathozatal elmulasztását, sem pedig az, hogy megsemmisítette a vitatott határozatot és csökkentette a bírságot, nem orvosolja megfelelően az e társaságot az említett megállapítás, illetve az említett megsemmisítés időpontjáig ért sérelmet.
- 127 E tekintetben a Guardian Europe emlékeztet arra, hogy a Bizottság által az uniós versenyjogi szabályokat megsértő vállalkozásokkal szemben kiszabott bírságokat közzéteszik, ily módon a piaci szereplők, ideértve a fogyasztókat is, tudomást szereznek azokról. Így a szóban forgó időszakban a Guardian Europe-ot tévesen észlelték a vitatott határozatban kifogásolt kartell fő résztvevőjének.
- 128 E körülmények között a Guardian Europe úgy véli, hogy a kártérítés egyetlen megfelelő formája a jelen ügyben a bírságának bizonyos százalékos mértéke alapján kiszámított pénzügyi kártérítés, amint azt a Törvényszék a 2011. június 16-i Bavaria kontra Bizottság ítéletben (T-235/07, EU:T:2011:283, 342. és 343. pont) kimondta.
- 129 Az Európai Unió Bírósága által képviselt Európai Unió vitatja a Guardian Europe érveit.
- 130 A Bizottság többek között a 2013. február 28-i Inalca és Cremonini kontra Bizottság ítéletre (C-460/09 P, EU:C:2013:111, 99. pont) hivatkozva azzal érvel, hogy a Guardian Europe jóhírnevének a vitatott határozatból eredő állítólagos sérelme miatti kártérítési kérelem elévült, mivel az ilyen sérelem nem visszatérő jellegű, és az teljes mértékben e határozat meghozatalának időpontjában következett be.
- 131 Másodlagosan a Bizottság azt állítja, hogy a Guardian Europe érvei megalapozatlanok.

A Bíróság álláspontja

- 132 Először is a Guardian Europe azzal kapcsolatos érvelését illetően, hogy az egyenlő bánásmód elvének a 2012. szeptember 27-i Guardian Industries és Guardian Europe kontra Bizottság ítéletben (T-82/08, EU:T:2012:494) való megsértése miatt e társaságnak állítólag elmaradt haszna keletkezett, amint a megtámadott ítélet 122–125. pontjából kitűnik, a Törvényszék az ezen állítólagos jogsértésre alapított kártérítési kérelmet nem arra támaszkodva utasította el, hogy a hivatkozott nem vagyoni kárt nem bizonyították, vagy hogy az e jogsértésből eredően a fellebbező jóhírnevét ért bármely sérelmet kellően orvosolták, hanem azzal az indokkal, hogy az Unió felelőssége nem állapítható meg olyan bírósági határozat miatt, amelyet nem végső fokon eljáró uniós bíróság hozott. Ebből következik, hogy ezen érvelés a megtámadott ítélet téves értelmezésén alapul, tehát megalapozatlan, annál is inkább, mivel – amint a jelen ítélet 84. pontjából kitűnik – a Törvényszék mindenképpen helyesen mondta ki azt, hogy egy ilyen jogsértés nem alapozhatja meg az Uniónak az EUMSZ 340. cikk második bekezdése szerinti felelősségét.
- 133 Másodsor, ami a Bizottság azon érvelését illeti, hogy az egyenlő bánásmód elvének a vitatott határozatban való megsértéséből eredően a Guardian Europe jóhírnevét ért állítólagos sérelem miatt előterjesztett kártérítési kérelem elévült, mivel – amint a jelen ítélet 99. pontjában felidézett ítélkezési gyakorlatból kitűnik – nem szükséges hivatalból megvizsgálni, hogy e kérelmet a rá vonatkozó

elévülési időn belül terjesztették-e elő, ezen érvelésnek a Bizottság által a Bíróság eljárási szabályzata 174. és 176. cikke, valamint 178. cikkének (2) bekezdése alapján előterjesztett csatlakozó fellebbezés tárgyát kellett volna képeznie.

- 134 Harmadszor a Guardian Europe vitatja azon indokokat, amelyek alapján a Törvényszék a megtámadott ítélet 115. és 148. pontjában elutasította az egyenlő bánásmód elvének a vitatott határozatban való megsértéséből, valamint az észszerű időn belüli határozathozatalnak a T-82/08. sz. ügyben való elmulasztásából eredően a jóhírnevét ért állítólagos sérelem miatti kártérítési kérelmeit, azaz egyrészt azt az indokot, hogy e társaság nem bizonyította, hogy e jogsértések sértették a jóhírnevét, amint ez a megtámadott ítélet 113. és 145. pontjában megállapításra került, másrészt pedig azon indokot, hogy – feltételezve, hogy e jogsértések sértették a Guardian Europe jóhírnevét – az, hogy a Bíróság megállapította az észszerű időn belüli határozathozatal T-82/08. sz. ügyben való elmulasztását, valamint megsemmisítette a vitatott határozatot és csökkentette a kiszabott bírság összegét, kellőképpen orvosolja a hivatkozott nem vagyoni kárt, amint ez a megtámadott ítélet 114. és 146. pontjában megállapításra került.
- 135 Elsősorban a megtámadott ítélet 113. és 145. pontjában említett indokokat illetően emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata értelmében egyrészt bármely kárnak, amelynek megtérítését az Unió szerződésen kívüli felelősségének megállapítása iránti, az EUMSZ 340. cikk második bekezdése alapján előterjesztett kereset keretében kérik, ténylegesnek és biztosnak kell lennie. Másrészt ahhoz, hogy meg lehessen állapítani az Unió szerződésen kívüli felelősségét, a kárnak az intézmények jogellenes magatartásából kellőképpen közvetlenül kell következnie. Minden körülmények között az Unió szerződésen kívüli felelősségére hivatkozó félnek kell meggyőző bizonyítékokat előterjesztenie mind az általa hivatkozott kár fennállására, mind pedig annak mértékére, továbbá a szóban forgó intézmény magatartása és az állítólagos kár közötti kellően közvetlen okozati összefüggés fennállására vonatkozóan (2017. május 30-i Safa Nicu Sepahan kontra Tanács ítélet, C-45/15 P, EU:C:2017:402, 61. és 62. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 136 Ebből következik, hogy a Guardian Europe azon érvelése, miszerint a jelen ügyben fennáll a hivatkozott nem vagyoni kár fennállására vonatkozó vélelem, amely őt mentesíti azon kötelezettség alól, hogy e tekintetben bármilyen bizonyítékot benyújtson, megalapozatlan.
- 137 Egyébiránt emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint kizárólag a Törvényszék rendelkezik hatáskörrel a tényállás megállapítására és mérlegelésére, valamint – főszabály szerint – az általa e tényállás alátámasztása érdekében elfogadott bizonyítékok megvizsgálására. Amennyiben ugyanis e bizonyítékok megszerzése szabályszerűen történt, továbbá az általános jogelveket, valamint a bizonyítási teherre és a bizonyításfelvételre vonatkozó eljárási szabályokat tiszteletben tartották, kizárólag a Törvényszék feladata annak értékelése, hogy a hozzá benyújtott bizonyítékoknak milyen bizonyító erőt kell tulajdonítani. E mérlegelés tehát – eltekintve e bizonyítékok elferdítésétől – nem minősül a Bíróság felülvizsgálati jogkörébe tartozó jogkérdésnek. Egyébiránt az ilyen elferdítésnek nyilvánvalóan ki kell tűnnie az ügy irataiból, anélkül hogy szükség lenne a tényállás és a bizonyítékok újbóli értékelésére (2016. június 16-i Evonik Degussa és AlzChem kontra Bizottság ítélet, C-155/14 P, EU:C:2016:446, 23. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 138 A jelen ügyben a megtámadott ítélet 112. pontjában a Törvényszék megállapította, hogy a Guardian Europe azon érvelését, miszerint a vitatott határozat téves benyomást keltett e vállalkozás síkűvegartellben játszott szerepét illetően, nem támasztják alá olyan bizonyítékok, amelyek bizonyítanak, hogy az egyenlő bánásmód elvének az e határozatban való megsértése a súlyosságánál fogva alkalmas volt arra, hogy a kartellben való részvételével összefüggő hatáson túlmenően hatást gyakoroljon a jóhírnevére.
- 139 Egyébiránt a megtámadott ítélet 144. pontjában a Törvényszék megállapította, hogy a Guardian Europe azon érvelését, miszerint az észszerű időn belüli határozathozatal T-82/08. sz. ügyben való elmulasztása miatt e társaságra hosszabb ideig tekintettek úgy, hogy a szóban forgó jogsértésért különös felelősség

terheli, nem támasztják alá olyan bizonyítékok, amelyek bizonyítanák, hogy az észszerű időn belüli határozathozatal elmulasztása a súlyosságánál fogva alkalmas volt arra, hogy a vitatott határozat által okozott hatáson túlmenően hatást gyakoroljon a fellebbező jóhírnevére.

- 140 Rá kell mutatni arra, hogy a Guardian Europe nem bizonyította és még csak nem is állította azt, hogy a megtámadott ítélet 112. és 144. pontjában szereplő mérlegelések a bizonyítékok elferdítésén alapulnak.
- 141 E körülmények között a Törvényszék a megtámadott ítélet 113. és 145. pontjában helyesen állapította meg, hogy a Guardian Europe nem bizonyította, hogy az egyenlő bánásmód elvének a vitatott határozatban való megsértése, valamint az észszerű időn belüli határozathozatal T-82/08. sz. ügyben való elmulasztása sértette a jóhírnevét, és következésképpen az e jogcímen benyújtott kártérítési kérelmeket a megtámadott ítélet 115. és 148. pontjában elutasította.
- 142 Másodsorban, ami a megtámadott ítélet 114. és 146. pontjában említett indokokat illeti, e pontok szövegéből egyértelműen kitűnik, hogy ezen indokok az indokolás mellékes részét képezik, mivel a megtámadott ítélet 113. és 145. pontjában kifejtett indokok elegendőek voltak a Guardian Europe jóhírnevét ért állítólagos sérelem miatti kártérítési kérelmek elutasításához.
- 143 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlatának megfelelően, ha a Törvényszék által elfogadott valamelyik indok elegendő az ítélete rendelkező részének megalapozására, akkor az érintett ítéletben szereplő valamely más indokot érintő esetleges hibák semmi esetre sincsenek hatással az említett rendelkező részre, ezért az e hibákra hivatkozó jogalap hatástalan, és azt el kell utasítani (2004. április 29-i Bizottság kontra CAS Succhi di Frutta ítélet, C-496/99 P, EU:C:2004:236, 68. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 144 Következésképpen a harmadik és az ötödik jogalapot mint részben hatástalant, részben pedig megalapozatlant el kell utasítani.

A Törvényszékhez benyújtott keresetről

- 145 Az Európai Unió Bírósága alapokmánya 61. cikke első bekezdésének megfelelően, ha a fellebbezés megalapozott, a Bíróság a Törvényszék határozatát hatályon kívül helyezi. Ha a per állása megengedi, az ügyet maga a Bíróság is érdemben eldöntheti, illetve határozathozatalra visszautalhatja a Törvényszék elé.
- 146 A jelen ügyben a Bíróság, mivel a C-447/17. P. sz. ügyben előterjesztett fellebbezésnek helyt adott, és a megtámadott ítélet rendelkező részének 1) pontját hatályon kívül helyezte, azon a véleményen van, hogy a Guardian Europe által benyújtott kártérítési keresetről érdemben kell határozni annyiban, amennyiben az a bankgarancia-költségeknek a T-82/08. sz. ügyben való, észszerű időn belüli határozathozatalt meghaladó időszakban történő fizetéséből eredő kár megtérítésére irányul.
- 147 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében az Unió EUMSZ 340. cikk második bekezdése szerinti szerződésen kívüli felelősségének megállapításához több feltétel együttes teljesülése szükséges, nevezetesen az uniós intézménnyel szemben kifogásolt magatartás jogellenessége, a kár tényleges jellege, valamint az intézmény magatartása és a hivatkozott kár közötti okozati összefüggés fennállása (2016. szeptember 20-i Ledra Advertising és társai kontra Bizottság és EKB ítélet, C-8/15 P–C-10/15 P, EU:C:2016:701, 64. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 148 Amint a Bíróság már megállapította, mivel e feltételek egyike nem teljesül, a keresetet teljes egészében el kell utasítani anélkül, hogy szükséges lenne az Unió szerződésen kívüli felelősségére vonatkozó többi feltételt megvizsgálni (1999. október 14-i Atlanta kontra Európai Közösség ítélet, C-104/97 P, EU:C:1999:498, 65. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Ezenkívül az uniós bíróság

nem köteles e feltételeket egy adott sorrendben vizsgálni (2010. március 18-i Trubowest Handel és Makarov kontra Tanács és Bizottság ítélet, C-419/08 P, EU:C:2010:147, 42. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 149 A jelen ítélet 32–41. pontjában bemutatott okokból a Guardian Europe által a Törvényszék előtt indított kártérítési keresetet el kell utasítani annyiban, amennyiben az a bankgarancia-költségeknek a T-82/08. sz. ügyben való, észszerű időn belüli határozathozatalt meghaladó időszakban történő fizetéséből eredő állítólagos vagyoni kár címén 936 000 euró összegű kártérítésre irányul.

A költségekről

- 150 Az eljárási szabályzat 184. cikke (2) bekezdésének megfelelően, ha a fellebbezés megalapozott, és a Bíróság maga hoz a jogvita kapcsán végleges határozatot, a Bíróság határoz a költségekről.
- 151 E szabályzat 138. cikkének (1) bekezdése szerint, amely az említett szabályzat 184. cikkének (1) bekezdése értelmében a fellebbezési eljárásban is alkalmazandó, a Bíróság a peresztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte.
- 152 Mivel a mind az Európai Unió Bírósága, mind a Bizottság által képviselt Európai Unió kérte a Guardian Europe költségviselésre való kötelezését, és ez utóbbi mind a C-447/17. P. sz. ügyben előterjesztett fellebbezés keretében, mind a C-479/17. P. sz. ügyben előterjesztett fellebbezés keretében peresztes lett, e társaságot kötelezni kell saját költségein felül a mind az Európai Unió Bírósága, mind a Bizottság által képviselt Európai Unió részéről mind az elsőfokú eljárásban, mind pedig az e két fellebbezéssel kapcsolatban felmerült összes költség viselésére.
- 153 Egyébiránt, mivel a Guardian Europe kérte az Európai Unió Bírósága által képviselt Európai Unió költségviselésre való kötelezését, és ez utóbbi a C-479/17. P. sz. ügyben előterjesztett csatlakozó fellebbezés keretében felhozott egyetlen jogalapja vonatkozásában peresztes lett, ez utóbbit kötelezni kell saját költségein felül a Guardian Europe részéről az említett csatlakozó fellebbezéssel kapcsolatban felmerült összes költség viselésére.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

- 1) **A Bíróság az Európai Unió Törvényszékének 2017. június 7-i Guardian Europe kontra Európai Unió ítélete (T-673/15, EU:T:2017:377) rendelkező részének 1) pontját hatályon kívül helyezi.**
- 2) **A Bíróság a Guardian Europe Sàrl által a C-479/17. P. sz. ügyben előterjesztett fellebbezést elutasítja.**
- 3) **A Bíróság az Európai Unió Bírósága által képviselt Európai Unió által a C-479/17. P. sz. ügyben előterjesztett csatlakozó fellebbezést elutasítja.**
- 4) **A Bíróság a Guardian Europe Sàrl által indított kártérítési keresetet – annyiban, amennyiben az a bankgarancia-költségeknek a 2012. szeptember 27-i Guardian Industries és Guardian Europe kontra Bizottság ítélet (T-82/08, EU:T:2012:494) alapjául szolgáló ügyben való, észszerű időn belüli határozathozatalt meghaladó időszakban történő fizetéséből eredő állítólagos vagyoni kár címén 936 000 euró összegű kártérítésre irányul – elutasítja.**

- 5) **A Bíróság a Guardian Europe Sàrl-t kötelezi saját költségein felül a mind az Európai Unió Bírósága, mind az Európai Bizottság által képviselt Európai Unió részéről mind az elsőfokú eljárásban, mind pedig a C-447/17. P. sz. ügyben előterjesztett fellebbezéssel és a C-479/17. P. sz. ügyben előterjesztett fellebbezéssel kapcsolatban felmerült összes költség viselésére.**
- 6) **Az Európai Unió Bírósága által képviselt Európai Unió saját költségein felül viseli a Guardian Europe Sàrl részéről a C-479/17. P. sz. ügyben előterjesztett csatlakozó fellebbezéssel kapcsolatban felmerült összes költséget.**

Aláírások